

Broj: 04-3-1-26-8-101-6/25

Mostar, 24.02.2025. godine

Na osnovu člana 56. Zakona o hrani („Službeni glasnik BiH“, broj 50/04), člana 61. Zakona o upravi („Službeni glasnik BiH“, br. 32/02, 102/09 i 72/17) i člana 13. Pravilnika o maksimalnim nivoima ostataka pesticida u i na hrani i hrani za životinje biljnog i životinjskog porijekla („Službeni glasnik BiH“, broj 48/21), Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, u saradnji sa nadležnim organima, donosi:

**VIŠEGODIŠNJI PROGRAM KONTROLE OSTATAKA PESTICIDA U I NA HRANI
BILJNOG I ŽIVOTINJSKOG PORIJEKLA U BOSNI I HERCEGOVINI
(2025.-2027. godina)**

**Član 1.
(Predmet)**

Ovom Odlukom donosi se Višegodišnji program kontrole ostataka pesticida u i na hrani biljnog i životinjskog porijekla u Bosni i Hercegovini (2025.-2027. godina).

Višegodišnji program usklađen je sa Programom kontrole EU i potrebama Bosne i Hercegovine.

**Član 2.
(Ažuriranje programa kontrole)**

Višegodišnji program ažurira se svake godine, i utemeljen je na procjeni rizika i posebno usmjeren na procjenu izloženosti potrošača i usklađenost s važećim zakonodavstvom.

**Član 3.
(Stupanje na snagu)**

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

DIREKTOR

Dr. sci. Sanin Tanković, s.r.

Prilog:

- 1. Višegodišnji program kontrole ostataka pesticida u i na hrani biljnog i životinjskog porijekla za 2025.-2027. godina*

Dostavljeno:

- Naslovu,*
- a/a.*

BOSNA I HERCEGOVINA

Agencija za sigurnost hrane BiH

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

Агенција за безбједност хране БиХ

Food Safety Agency of Bosnia and Herzegovina

**VIŠEGODIŠNJI PROGRAM KONTROLE OSTATAKA PESTICIDA U I NA HRANI
BILJNOG I ŽIVOTINJSKOG PORIJEKLA**

Mostar, januar 2025. godine

Kneza Višeslava bb, 88 000 Mostar, Bosna i Hercegovina
Кнеза Вишеслава бб, 88 000 Мостар, Босна и Херцеговина
☎ + 387 36 336 950, 📠 + 387 36 336 990
www.fsa.gov.ba, E-mail: agencija@fsa.gov.ba

Sadržaj

1. UVOD	1
2. ZAKONSKI OSNOV.....	2
3. PRIPREMA I PROVOĐENJE VIŠEGODIŠNJEG PROGRAMA KONTROLE OSTATAKA PESTICIDA.....	2
4. ISPITIVANJE PRISUSTVA PESTICIDA	2
5. CILJ	3
6. OPĆI ZAHTJEVI ZA IZVOĐENJE VIŠEGODIŠNJEG PROGRAMA	3
7. NADLEŽNI ORGANI KOJI UČESTVUJU U PRIPREMI I/ILI PROVOĐENJU VIŠEGODIŠNJEG PROGRAMA	4
8. MINIMALNI USLOVI I ZAHTJEVI ZA IZBOR NAJPOVOLJNIJEG PONUĐAČA LABORATORIJSKIH USLUGA ANALIZA ZA PROVOĐENJE VIŠEGODIŠNJEG PROGRAMA KONTROLE OSTATAKA PESTICIDA.....	4
9. OPIS ZADATAKA VIŠEGODIŠNJEG PROGRAMA.....	4
10. BROJ UZORAKA	5
11. UZIMANJE UZORAKA	8
12. ANALIZA UZORAKA.....	9
13. IZVJEŠTAVANJE.....	19

1. UVOD

Ostaci pesticida su ostaci, uključujući aktivne materije, njihove metabolite i/ili proizvode razgradnje ili proizvode reakcije aktivnih materija koje se trenutno koriste ili su se prije koristile u sredstvima za zaštitu bilja u skladu sa posebnim propisima kojima se definiše oblast fitofarmaceutskih sredstava u Bosni i Hercegovini, a koji su prisutni u ili na proizvodima navedenim u Aneksu I Pravilnika o maksimalnim nivoima ostataka pesticida u i na hrani i hrani za životinje biljnog i životinjskog porijekla („Službeni glasnik BiH“, broj 48/21) (u daljem tekstu: Pravilnika), posebno uključujući ostatke koji se pojavljuju kao rezultat upotrebe u zaštiti bilja, u veterinarskoj medicini i kao biocidi. Maksimalni nivoi ostataka pesticida (MRL) je najveći zakonom dopušteni nivo koncentracije ostatka pesticida u/i na hrani ili hrani za životinje uspostavljen u skladu s Pravilnikom, na osnovu dobre poljoprivredne prakse i najmanje potrebne izloženosti potrošača u svrhu zaštite osjetljive populacije potrošača.

Nivo ostataka pesticida zavisi o količini primijenjenog sredstva za zaštitu bilja, vremenskom roku koji je prošao od zadnjeg tretiranja kulture, odnosno karenci, o broju primjena, fizičko-hemijskim svojstvima sredstava i o poljoprivrednoj kulturi na kojoj se sredstvo primjenjuje.

Višegodišnji program kontrole ostataka pesticida u i na hrani biljnog i životinjskog porijekla ima za cilj ustanoviti količinu ostataka pesticida i njihovih metabolita u hrani biljnog i životinjskog porijekla, provjeriti odgovaraju li propisima koji određuju maksimalne nivoe ostataka pesticida (MRL) i pridržavaju li se proizvođači načela dobre poljoprivredne prakse (GAP), te na taj način zaštititi zdravlje potrošača, provjeriti da li se fitofarmaceutska sredstva (FSS) koriste na odgovarajući način, tj. u skladu sa autorizacijom. Obzirom na to da u periodu od tri godine dolazi do znatnih promjena u upotrebi pesticida program se zasniva na 30-45 prehrambenih proizvoda. Ostatke pesticida u tim prehrambenim proizvodima trebalo bi pratiti tokom niza trogodišnjih ciklusa kako bi se mogla ocijeniti izloženost potrošača i usklađenost sa važećim zakonodavstvom koje je u navedenoj problematici usklađeno s relevantnom legislativom na nivou Europske unije, odnosno odredbama Pravilnika. Pravilnik je usklađivan sa Uredbom broj 396/2005 od 23. februara 2005. godine o maksimalno dozvoljenim količinama ostataka pesticida u hrani/hrani za životinje biljnog i životinjskog porijekla kao i svim njenim izmjenama i dopunama.

Višegodišnji program obuhvata nekoliko faza: uzorkovanje, obradu uzoraka, identifikaciju prisutnih pesticida i određivanje nivoa njihovih ostataka, procjenu rizika po potrebi, te izradu privremenih i godišnjeg izvještaja.

MRL vrijednosti su prvobitno bile uspostavljene radi lakše trgovine, a ne kao sigurnosne granice vezane uz zaštitu ljudskog zdravlja, stoga prekoračenje MRL vrijednosti ne znači odmah i ugrožavanje ljudskog zdravlja iz razloga što su toksikološke granice nerijetko iznad MRL vrijednosti.

Ipak svako prekoračenje MRL vrijednosti ukazuje na potrebu:

- ✓ procjene rizika tog proizvoda,
- ✓ upozorenja proizvođaču proizvoda da primjenjuje pesticid u skladu s dobrom poljoprivrednom praksom, odnosno uputama za primjenu pesticida u slučaju domaćih proizvoda,
- ✓ preporuku inspekcijским službama da pojačaju kontrolu uzoraka proizvoda kod kojih je analizom utvrđeno prekoračenje MRL i proizvođača koji tim proizvodima snabdijevaju tržište,
- ✓ RASFF obavijesti.

2. ZAKONSKI OSNOV

Važeći sektorski propisi u Bosni i Hercegovini, Federaciji Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

3. PRIPREMA I PROVOĐENJE VIŠEGODIŠNJEG PROGRAMA KONTROLE OSTATAKA PESTICIDA

U skladu sa članom 13. Pravilnika, Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Agencija), u saradnji sa Uredom za veterinarstvo Bosne i Hercegovine, Upravom Bosne i Hercegovine za zaštitu zdravlja bilja, Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske, Federalnim ministarstvom poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva i Odjeljenjem za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: nadležni organi), donosi Višegodišnji program monitoringa ostataka pesticida u hrani za područje cijele Bosne i Hercegovine. Program je usklađen sa Koordiniranim višegodišnjim programom kontrole koji se provodi u državama Europske unije za period 2025., 2026. i 2027. godine (u daljnjem tekstu: Koordinirani višegodišnji program), odnosno u skladu sa Provedbenom Uredbom Komisije (EU) 2024/989 od 02. aprila 2024. o koordiniranom višegodišnjem programu kontrole Unije za 2025., 2026. i 2027. za osiguranje usklađenosti s maksimalnim nivoima ostataka pesticida i ocjenu izloženosti potrošača ostacima pesticida u i na hrani biljnog i životinjskog porijekla, te stavljanju izvan snage Provedbene uredbe (EU) 2023/731. Realizacija višegodišnjeg programa kontrole ostataka pesticida ne dovodi u pitanje slične programe kontrole hrane koje uspostavljaju i realizuju nadležni organi, za područje svog djelovanja.

4. ISPITIVANJE PRISUSTVA PESTICIDA

Podaci o laboratorijskim analizama na prisustvo ostataka pesticida u i na hrani biljnog i životinjskog porijekla (period 2021. – 2023. godina)

Tokom provođenja Višegodišnjeg programa kontrole ostataka pesticida u i na hrani biljnog i životinjskog porijekla u Bosni i Hercegovini na prisustvo pesticida u hrani, za posljednje tri godine podaci su sljedeći:

- ✓ Tokom 2021. godine u okviru Višegodišnjeg programa kontrole ostataka pesticida u i na hrani biljnog i životinjskog porijekla ukupno je analizirano 120 uzoraka, od čega 78 uzoraka nije sadržavalo ostatke pesticida na nivou kvantifikacije, dok su 42 uzorka (35,0 %) sadržavalo ostatke pesticida u/iznad nivoa kvantifikacije. Nije bilo neodgovarajućih uzoraka.
- ✓ Tokom 2022. godine u okviru Višegodišnjeg programa kontrole ostataka pesticida u i na hrani biljnog i životinjskog porijekla ukupno je uzorkovano 184 uzorka hrane, te su vršene analize na prisustvo 192 aktivne materije. Od ukupno 184 analiziranih uzoraka, 100 (54,3%) uzoraka nije sadržavalo ostatke pesticida na nivou kvantifikacije, 82 uzorka (44,6%) je sadržavalo ostatke pesticida u/iznad nivoa kvantifikacije, u granicama mjerne nesigurnosti. Dva (1,1%) uzorka su bila neodgovarajuća.
- ✓ Tokom 2023. godini, od ukupno 155 analiziranih uzoraka, 97 uzoraka (62,6%) nije sadržavalo ostatke pesticida na nivou kvantifikacije, dok je 58 uzoraka (37,4%) sadržavalo ostatke pesticida u/iznad nivoa kvantifikacije (manje 8,8% u usporedbi sa 2022. godinom). Od toga, 48 uzoraka (31,0%) je sadržavao ostatke pesticida u/iznad nivoa kvantifikacije, ispod MRL-a, dok su kod 10 uzoraka (6,4%) utvrđeni ostaci pesticida, iznad propisanog MRL-a, a u granicama mjerne nesigurnosti, te se uzorci smatraju odgovarajućim. Nije bilo neodgovarajućih uzoraka.
- ✓ Agencija je i tokom 2024. godine u skladu sa zakonskom procedurom pripremila Višegodišnji programa, međutim zbog ne dostavljanja komentara od strane nadležnih

organa Republike Srpske isti nije proveden.

5. CILJ

Višegodišnji program ima za cilj:

- ✓ zaštitu zdravlja potrošača,
- ✓ utvrditi da li se poljoprivredni proizvođači u Bosni i Hercegovini pridržavaju dobre poljoprivredne prakse,
- ✓ spriječiti moguće barijere pri izvozu i uvozu poljoprivredno prehrambenih proizvoda,
- ✓ procijeniti rizik izloženosti potrošača od neispravne hrane biljnog i životinjskog porijekla,
- ✓ poduzimanje administrativnih mjera.

6. OPĆI ZAHTJEVI ZA IZVOĐENJE VIŠEGODIŠNJEG PROGRAMA

Maksimalni nivo ostataka pesticida (MRL) je najveći zakonski dopušteni nivo koncentracije ostataka pesticida u ili na hrani ili hrani za životinje uspostavljen na osnovu dobre poljoprivredne prakse i najmanje potrebne izloženosti potrošača u svrhu zaštite osjetljive populacije potrošača.

Najniža granica na kojoj se ostaci izvještavaju kao apsolutni brojevi jeste granica izvještavanja (reporting limit) RL i uglavnom predstavlja praktičnu granicu određivanja LOQ. MRL se izražava u mg/kg proizvoda.

Granica određivanja (LOQ) je najniža koncentracija ostatka pesticida koja može biti određena i objavljena kao rezultat rutinskog praćenja uz validirane metode kontrole. Koristi se još i naziv granica kvantifikacije (LOQ) kako ne bi došlo do zamjene s granicom detekcije (LOD) koja je uvijek niža od granice određivanja LOQ.

Dakle, moguće je ustanoviti prisutnost pojedine aktivne materije u koncentraciji nižoj od granice određivanja, međutim nije moguće kvantitativno odrediti sa prihvatljivom tačnošću i preciznošću.

Pravilnikom o maksimalnim nivoima ostataka pesticida u i na hrani i hrani za životinje biljnog i životinjskog porijekla propisan je najveći nivo ostataka pesticida koji smiju sadržavati proizvodi biljnog i životinjskog porijekla. Proizvodima čiji je MRL pesticida iznad dopuštenog nivoa nije dozvoljeno stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine prije procijene rizika izloženosti potrošača od neispravne hrane biljnog i životinjskog porijekla.

Radi usklađivanja sa EU smjernicama o metodi provjere i kontrole kvaliteta postupaka za analizu ostataka pesticida u hrani i hrani za životinje (Guidance document SANTE/11312/2021 v2.), potrebno je uzeti u obzir mjernu nesigurnost pri utvrđivanju prekoračenja MRL. Mjerna nesigurnost odnosi se na tačnost koja se postiže prilikom mjerenja koncentracije (nivoa pesticida) u uzorku koji se analizira. Mjerna nesigurnost opisuje raspon oko nađenog rezultata unutar kojeg možemo očekivati da će se nalaziti prava vrijednost u skladu s definiranom vjerovatnošću (nivoom pouzdanosti), što ne znači da se izražava bilo kakva sumnja vezana za prisustvo ili identitet ostatka pesticida koji se mjeri. Postoje posebne provjere kojima se potvrđuje identitet pesticida zasnovane na hemijskim karakteristikama specifičnim za svaki pesticid koji se analizira.

Ako se od nađenih vrijednosti prekoračenja MRL-a oduzme mjerna nesigurnost u skladu sa smjernicama SANTE, a preostale količine su manje od MRL-a, onda su prekoračenja vrijednosti MRL-a unutar mjerne nesigurnosti. **Važno je napomenuti da se EU smjernice o**

primjeni 50% mjerne nesigurnosti odnose samo na praćenje i provođenje monitoringa i poduzimanje mjera – službene kontrole, ali ne i na analize izvršene od strane ili u ime trgovačkih tijela.

7. NADLEŽNI ORGANI KOJI UČESTVUJU U PRIPREMI I/ILI PROVOĐENJU VIŠEGODIŠNJEG PROGRAMA SU:

- ✓ Agencija,
- ✓ Uprava Bosne i Hercegovine za zaštitu zdravlja bilja,
- ✓ Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine,
- ✓ Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske,
- ✓ Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva,
- ✓ Odjeljenje za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine,
- ✓ Republička uprava za inspeksijske poslove Republike Srpske,
- ✓ Federalna uprava za inspeksijske poslove,
- ✓ Inspektorat Brčko distrikta Bosne i Hercegovine,
- ✓ Inspeksijske službe na nivou kantona, gradova i općina.

8. MINIMALNI USLOVI I ZAHTJEVI ZA IZBOR NAJPOVOLJNIJEG PONUDAČA LABORATORIJSKIH USLUGA ANALIZA ZA PROVOĐENJE VIŠEGODIŠNJEG PROGRAMA KONTROLE OSTATAKA PESTICIDA

Tehnička i kadrovska opremljenost laboratorija treba biti u skladu sa standardom BAS EN ISO/IEC 17025:2018.

Laboratorije treba da imaju na raspolaganju akreditirane multirezidualne i pojedinačne metode za određivanje ostataka pesticida u proizvodima po Višegodišnjem programu u skladu sa zahtjevima dokumenta SANTE/11312/2021 v2.:

- ✓ za pesticide koji su uključeni u njihov djelokrug analiza i da imaju potpuno dokumentirane Standardne operative postupke (SOP), uključujući i podatke o povratnim rezultatima kvantifikacije,
- ✓ da su akreditirane u skladu sa standardom BAS EN ISO/IEC 17025:2018 i
- ✓ prilikom primjene multirezidualne metode mogu se primjenjivati kvalitativne orijentacione metode na najviše 15% uzoraka koji se trebaju uzeti i analizirati u skladu sa Višegodišnjim programom. Ako su rezultati kvalitativne orijentacione metode pozitivni potrebno je primjenjivati uobičajenu ciljanu metodu za kvantificiranja.

Izveštavanje o rezultatima i granicama osjetljivosti analitičkih uređaja/metoda mora biti u skladu sa smjernicama dokumenta SANTE/11312/2021 v2.

9. OPIS ZADATAKA VIŠEGODIŠNJEG PROGRAMA

Višegodišnji program obuhvata uzorkovanje odabranih uzoraka hrane, analiza uzoraka na prisustvo pesticida odnosno određivanje granice detekcije i kvantifikacija analita, te prikupljanje rezultata analize kroz izvještaj.

Višegodišnji program će se realizirati uzorkovanjem proizvoda iz Tabele 1. kod subjekata u poslovanju sa hranom (u daljem tekstu: SPH) koji vrše otkup, preradu, uvoz ili izvoz poljoprivredno prehrambenih proizvoda. Svi uzeti uzorci će biti predati laboratoriji odabranoj kroz proces javne nabavke, radi analize na aktivne materije iz Tabele 2. i 3.

10. BROJ UZORAKA

Višegodišnji program će biti proveden uzorkovanjem 178 uzoraka proizvoda biljnog i životinjskog porijekla u 2025. godini, 166 uzoraka proizvoda biljnog i životinjskog porijekla u 2026. godini i 178 uzoraka u 2027. godini, kako je prikazano u Tabeli 1.

U skladu sa Višegodišnjim programom u 2025. godini vršiti će se uzorkovanje 15 vrsta proizvoda biljnog i životinjskog porijekla, u 2026. godini 15 vrsta proizvoda biljnog i životinjskog porijekla i u 2027. godini 15 vrsta proizvoda biljnog i životinjskog porijekla. Vrsta proizvoda biljnog i životinjskog porijekla je određena na osnovu Provedbene Uredbe Komisije (EU) 2024/989 o koordiniranom višegodišnjem programu, prehrambenih navika stanovništva u Bosni i Hercegovini i potreba SPH u Bosni i Hercegovini radi izvoza proizvoda biljnog i životinjskog porijekla. Uzimanje uzoraka će se vršiti u više faza tokom godine, prema usaglašenom operativnom planu sa predstavnicima nadležnih inspeksijskih organa entiteta, kantona i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Višegodišnjim programom uzorkovanje će se prema porijeklu hrane vršiti:

- ✓ u 2025. godini 11 vrsta proizvoda biljnog porijekla, dvije vrste proizvoda životinjskog porijekla i dvije vrste ostalih proizvoda,
- ✓ u 2026. godini 11 vrsta proizvoda biljnog porijekla, dvije vrste proizvoda životinjskog porijekla i jedna vrsta ostalih proizvoda i
- ✓ u 2027. godini 11 vrsta proizvoda biljnog porijekla, dvije vrste proizvoda životinjskog porijekla i dvije vrste ostalih proizvoda.

Uzorkovanje će se vršiti tokom 2025.; 2026. i 2027. godine prema operativnom planu koji će biti sačinjen sa predstavnicima nadležnih organa, te će isti biti odobren od strane direktora Agencije, a u skladu sa navedenim rasporedom Tabela 1. koja je sastavni dio ovog Višegodišnjeg programa. Programom je planirano uzimanje ukupno 522 uzoraka proizvoda biljnog, životinjskog porijekla i uzoraka ostale hrane od čega 178 uzoraka u 2025. godini, 166 u 2026. godini i 178 u 2027. godini. Od ukupnog broja uzoraka, 180 uzorak se odnosi na voće, 156 uzoraka na povrće, 60 uzoraka na žitarice, 72 uzorka životinjskog porijekla, te 54 uzorka ostale hrane (djevičansko maslinovo ulje, vino od grožđa i hrana za dojenčad i malu djecu) (grafikon 1.).

Grafikon 1.

Tabela 1.**a) Vrsta proizvoda, broj uzorka i vrijeme uzorkovanja za 2025. godinu**

<i>Vrsta proizvoda</i>	<i>Broj uzoraka</i>			<i>Vrijeme uzorkovanja</i>
	<i>domaće</i>	<i>uvoz</i>	<i>ukupno</i>	
Jabuke ⁽¹⁾	7	5	12	VIII-X
Kruška ⁽¹⁾	7	5	12	VIII-X
Mandarina ⁽¹⁾	6	6	12	X-XII
Jagode ⁽¹⁾	8	4	12	IV-VI
Breskve, uključujući nektarine i srodne hibride ⁽¹⁾	4	8	12	VI-VIII
Zelena salata ⁽¹⁾	8	4	12	IV-X
Glavati kupus ⁽¹⁾	7	5	12	IV-XI
Paradajz ⁽¹⁾	8	4	12	V-IX
Špinat ⁽¹⁾	8	4	12	V-IX
Zob u zrnu ⁽²⁾⁽³⁾	6	6	12	Tokom godine
Ječam u zrnu ⁽²⁾⁽⁴⁾	6	6	12	Tokom godine
Vino (crveno ili bijelo) proizvedeno od grožđa	6	6	12	Tokom godine
Kravlje mlijeko ⁽¹⁾	7	5	12	Tokom godine
Svinjska mast ⁽²⁾⁽³⁾	7	5	12	Tokom godine
Hrana za dojenčad i malu djecu , osim početne i prijelazne hrane za dojenčad i prerađene hrane za djecu na bazi žitarica	5	5	10	Tokom godine
<i>Ukupno</i>	100	78	178	

b) Vrsta proizvoda, broj uzorka i vrijeme uzorkovanja za 2026. godinu

<i>Vrsta proizvoda</i>	<i>Broj uzoraka</i>			<i>Vrijeme uzorkovanja</i>
	<i>domaće</i>	<i>uvoz</i>	<i>ukupno</i>	
Naranča ⁽¹⁾	0	12	12	Tokom godine
Jabuka ⁽¹⁾	8	4	12	VIII-X
Kruška ⁽¹⁾	7	5	12	VIII-X
Kivi ⁽¹⁾	8	4	12	X-XII
Cvjetača ⁽¹⁾	6	6	12	VII-X
Crveni luk ⁽¹⁾	7	5	12	VII-X

Mrkva ⁽¹⁾	7	5	12	V-X
Krumpir ⁽¹⁾	8	4	12	VI-X
Grah (sušeni) ⁽¹⁾	7	5	12	IX-XI
Raž u zrnu ⁽²⁾	6	6	12	Tokom godine
Smeđa riža ⁽⁵⁾	12	0	12	Tokom godine
Mast peradi ^{(2) (3)}	6	6	12	Tokom godine
Goveđa jetra ⁽²⁾	6	6	12	Tokom godine
Početna hrana za dojenčad	2	3	5	Tokom godine
Prijelazna hrana za dojenčad	2	3	5	Tokom godine
Ukupno	92	70	166	

c) Vrsta proizvoda, broj uzorka i vrijeme uzorkovanja za 2027. godinu

Vrsta proizvoda	Broj uzoraka			Vrijeme uzorkovanja
	domaće	uvoz	ukupno	
Stolno grožđe ⁽¹⁾	7	5	12	VI-X
Jabuka ⁽¹⁾	7	5	12	VIII-X
Kruška ⁽¹⁾	7	5	12	VIII-X
Banana ⁽¹⁾	0	12	12	Tokom godine
Grejp ⁽¹⁾	0	12	12	Tokom godine
Dinja ⁽¹⁾	8	4	12	V-X
Patlidžan ⁽¹⁾	7	5	12	V-X
Brokula ⁽¹⁾	8	4	12	V-X
Paprika ⁽¹⁾	7	5	12	IV-X
Kultivirane gljive ⁽¹⁾	8	4	12	Tokom godine
Pšenica u zrnu ⁽³⁾	7	5	12	Tokom godine
Djevičansko maslinovo ulje	6	6	12	Tokom godine
Mast goveda ⁽²⁾⁽³⁾	6	6	12	Tokom godine
Kokošija jaja ⁽²⁾⁽⁴⁾	8	4	12	Tokom godine
Prerađena hrana za djecu na bazi žitarica	6	4	10	Tokom godine
Ukupno	92	86	178	

Napomena za proizvode biljnog porijekla:

⁽¹⁾Analiziraju se neprerađeni proizvodi. Ako se proizvod uzorkuje smrznut, prijavljuje se faktor prerade ako je primjenjivo.

⁽²⁾Ako nisu dostupni uzorci zobi u zrnu, dio potrebnog broja uzoraka za zob u zrnu koji se ne može uzeti može se dodati broju uzoraka za ječam u zrnu, čime se smanjuje broj uzoraka za zob u zrnu i razmjerno povećava broj

uzoraka za ječam u zrnu.

³Ako nisu dostupni uzorci raži, pšenice, zobi ili ječma u zrnu, može se analizirati i cjelovito brašno od raži, pšenice, zobi ili ječma te se prijavljuje faktor prerade.

⁴Ako nisu dostupni uzorci ječma u zrnu, dio potrebnog broja uzoraka za ječam u zrnu koji se ne može uzeti može se dodati broju uzoraka za zob u zrnu, čime se smanjuje broj uzoraka za ječam u zrnu i razmjerno povećava broj uzoraka za zob u zrnu.

⁵Prema potrebi, može se analizirati i polirana riža u zrnu. Potrebno je prijaviti je li analizirana polirana ili oljuštena riža. Ako je analizirana polirana riža, prijavljuje se faktor prerade.

Napomena za proizvode životinjskog porijekla:

¹Analizira se svježe (neprerađeno) mlijeko, uključujući zamrznuto, pasterizirano, zagrijano, sterilizirano i filtrirano mlijeko.

²Analiziraju se neprerađeni proizvodi. Ako se proizvod uzorkuje smrznut, prijavljuje se faktor prerade ako je primjenjivo.

³Meso se može uzorkovati i u skladu s tabelom Pravilnikom o metodama uzorkovanja za provođenje službene kontrole ostataka pesticida u i na proizvodima biljnog i životinjskog porijekla („Službeni glasnik BiH“, broj 78/12)

⁴ Analiziraju se cijela jaja bez ljuske.

U slučaju hrane za dojenčad i malu djecu uzorci se ocjenjuju na proizvodima koji su spremni za upotrebu ili pripremljeni prema uputama proizvođača, uzimajući u obzir maksimalne nivoe ostataka utvrđene Pravilnikom o prerađenoj hrani na bazi žitarica i hrani za bebe, za dojenčad i malu djecu („Službeni glasnik BiH“, broj 86/13) i Pravilnikom o prerađenoj hrani na bazi žitarica i dječje hrane za dojenčad i malu djecu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 13/18). Ako se takva hrana može konzumirati kao gotov proizvod i kao proizvod za pripremu, dostavljaju se rezultati za gotov proizvod.

11. UZIMANJE UZORAKA

Neposredno uzimanje uzoraka vrše nadležni inspektori. Za lako kvarljivu hranu (voće i povrće) inspektor uzima jedan uzorak, s tim da se u izabranoj laboratoriji od tog uzorka naprave dva duplikata iz homogenizata (jedan za potrebe analize i drugi za potrebe superanalize).

Duplikat za potrebe superanalize izabrani laboratorij je obavezan propisno označiti i zapečatiti u posebnim vrećicama, te iste adekvatno čuvati najkraće 15 dana nakon izvršene laboratorijske analize, odnosno dostavljanja rezultata Agenciji i nadležnom inspektor. Laboratorij nakon označavanja i pečačenja duplikata iste fotografira i dostavlja Agenciji i nadležnom inspektor digitalnu fotografiju odmah a najdalje do kraja tog radnog dana.

U slučaju da se SPH kod kojeg je izvršeno uzorkovanje ne slaže sa rezultatom laboratorijske analize, isti ima pravo da zatraži superanalizu u akreditiranoj laboratoriji o svom trošku.

Prilikom dostavljanja duplikata uzorka iz homogenizata na superanalizu obavezno je sa istim postupati na adekvatan način (transport u hladnom lancu), te ih transportirati u najkraćem mogućem roku.

Za hranu sa dužim rokom trajanja i u originalnom pakovanju (npr. maslinovo ulje, hrana za dojenčad i malu djecu i sl.) uzimaju se dva istovjetna uzorka iste serije ili lota od kojih se jedan u originalnom pakovanju dostavlja izabranoj laboratoriji, a drugi uzorak se čuva kod inspektora za eventualne potrebe superanalize. U slučaju da se SPH kod kojeg je izvršeno uzorkovanje ne slaže sa rezultatom laboratorijske analize, isti ima pravo da zatraži superanalizu u akreditiranoj laboratoriji o svom trošku.

Kada su u pitanju lako kvarljivi uzorci npr. malina, jagoda prilikom transporta potrebno je isto navesti na ambalaži. Uzorci moraju stići u izabranu laboratoriju u što kraćem roku.

Kod uzoraka koji su uzeti iz hrane koja u prometu nije u originalnom pakovanju (rinfuza) i kod

kajih se ne može sa punom sigurnošću utvrditi sljedivost (lot, partija), rezultati laboratorijskih analiza se odnose samo na onu količinu hrane koja je uzorkovana i zatečena u prometu (zapisnički evidentirana) prilikom uzorkovanja u SPH.

Predstavnik nadležnog inspeksijskog organa prilikom uzorkovanja popunjava i Evidencijski obrazac iz Priloga 1 koji sadrži podatke propisane standardnim opisom uzorka (SSD-Standard Sample Description) koji je izradila Evropska agencija za sigurnost hrane (EFSA). Popunjeni Evidencijski obrazac Agencija koristi u svrhu izrade valjanog izvještaja o rezultatima višegodišnjeg programa kontrole ostataka pesticida u i na hrani biljnog i životinjskog porijekla koji se dostavlja Evropskoj agenciji za sigurnost hrane (Reporting data on pesticide residues in food and feed according to Regulation (EC) No 396/2005).

U cilju praćenja realizacije plaćanja laboratorijske usluge analiza iz Višegodišnjeg programa, a na osnovu provedenog postupka javne nabavke u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama („Službeni glasnik BiH“, br. 39/14 i 59/22) potrebni su i popunjeni obrasci o predaji uzorka na analizu. Predstavnik nadležnog inspeksijskog organa, prilikom predaje uzoraka izabranoj laboratoriji popunjava Obrazac o predaji uzorka na analizu u dva primjerka, od kojih jedan uručuje predstavniku laboratorije a drugi se dostavlja Agenciji, u formi koja se nalazi u Prilogu 2.

Uzimanje uzoraka je raspoređeno, kako slijedi:

- ✓ tokom 2025. godine od ukupno planiranih 178 uzoraka, nadležni inspektori u Federaciji Bosne i Hercegovine će uzorkovati 80 uzoraka, nadležni inspektori u Republici Srpskoj će uzorkovati 80 uzoraka, a nadležni inspektori u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine će uzorkovati 18 uzoraka hrane,
- ✓ tokom 2026. godine od ukupno planiranih 166 uzoraka, nadležni inspektori u Federaciji Bosne i Hercegovine će uzorkovati 78 uzoraka, nadležni inspektori u Republici Srpskoj će uzorkovati 78 uzoraka, a nadležni inspektori u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine će uzorkovati 10 uzoraka hrane i
- ✓ tokom 2027. godine, od ukupno planiranih 178 uzoraka, nadležni inspektori u Federaciji Bosne i Hercegovine će uzorkovati 80 uzoraka, nadležni inspektori u Republici Srpskoj će uzorkovati 80 uzoraka, a nadležni inspektori u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine će uzorkovati 18 uzoraka hrane.

Broj uzoraka je moguće promijeniti i ažurirati u skladu s trenutnom situacijom i raspoloživim budžetom. Također, moguće je očekivati da će broj uzoraka za pojedine proizvode biti uvećan ili umanjen zavisno od raspoloživosti finansijskih sredstava koja se osiguravaju u budžetu Agencije kao i prisutnosti navedene vrste proizvoda na terenu. Raspored uzoraka prema vrsti proizvoda, broju uzoraka, vremenu uzorkovanja prikazan je u Tabeli 1.

12. ANALIZA UZORAKA

Analizom uzoraka potrebno je ustanoviti količinu ostataka pesticida u hrani odnosno proizvodima biljnog i životinjskog porijekla, te provjeriti odgovaraju li propisima Bosne i Hercegovine usklađenim sa EU zakonodavstvom koje određuje maksimalne nivoe ostataka pesticida. Višegodišnjim programom će se analizirati 178 uzoraka u 2025. godini, 166 uzoraka u 2026. godini i 178 uzoraka u 2027. godini na ukupno 208 različite aktivne materije. Broj i vrsta uzoraka (Tabela 1) kao i broj i vrsta aktivnih materija koji se ispituju u proizvodima (Tabela 2) izrađen je na osnovu potreba zasnovanih na procjeni rizika, rezultata monitoringa hrane u Bosni i Hercegovini iz prethodnih godina kao i na osnovu Provedbene Uredbe Komisije (EU) 2024/989 od 02. aprila 2024. o koordiniranom višegodišnjem programu kontrole Unije za 2025., 2026. i 2027. za osiguranje usklađenosti s maksimalnim nivoima ostataka pesticida i

ocjenu izloženosti potrošača ostacima pesticida u i na hrani biljnog i životinjskog podrijetla.

Tabela 2.

Kombinacije ostataka pesticida koje se trebaju pratiti u/na proizvodima biljnog porijekla

Redni broj	Aktivne materije	Napomena
1.	2,4-D (suma 2,4-D i njegovih soli, njegovih konjugata i njegovih estera izražena kao 2,4-D)	Analizira se samo na zelenoj salati, špinatu i paradajzu 2025; u i na narančama, cvjetači, smeđoj riži i sušenom grahu u 2026; u i na grejpu, stolnom grožđu, patlidžanu i brokoli 2027.
2.	Suma 2-Fenilfenola, njegovih soli i konjugata, izraženi kao 2-fenilfenol	
3.	Abamektin (suma avermektina B1a, avermektina B1b i delta-8,9 izomera avermektina B1a)	
4.	Acefat	
5.	Acetamiprid	
6.	Aklonifen	Analizira se samo u i na mrkvi 2026.
7.	Akrinatri	
8.	Aldikarb (suma aldikarba, njegovih sulfoksida i njegovih sulfona, izražena kao aldikarb)	
9.	Aldrin i Dieldrin (aldrin i dieldrin kombinirani izraženi kao dieldrin)	
10.	Ametoktradin	
11.	Azinfos-metil	
12.	Azoksistrobin	
13.	Bifentrin	
14.	Bifenil	
15.	Bitertanol (F)	
16.	Boskalid	
17.	Bromid ion	Analizira se samo u i na zelenoj salati i paradajzu 2025., u i na smeđoj riži 2026., u i na paprici.
18.	Bromopropilat	
19.	Bupirimat	
20.	Buprofezin	
21.	Zbir kaptana i THPL-a, izražen kao kaptan (R)(A)	
22.	Karbaril	
23.	Karbendazim i benomil (suma benomila i karbendazima izražena kao karbendazim)	

24.	Karbofuran (suma karbofurana i 3-hidroksi-karbofurana izražena kao karbofuran)	
25.	Hlorantranilipol (DPX E-2Y45)	
26.	Hlorfenapir	
27.	Hlormekvat	Analizira se samo u i na paradajzu, zobi i ječmu 2025.; u i na mrkvi, kruškama, raži i smeđoj riži 2026., u i na patlidžanu, stolnom grožđu, kultivisanim gljivama i pšenici 2027.
28.	Hlortalonil	
29.	Hlorprofam	
30.	Hlorpirifos	
31.	Hlorpirifos-metil	
32.	Hlofentezin	
33.	Hlorpiralid	
34.	Hlotianidin	
35.	Spojevi bakra	
36.	Cijantraniliprol	
37.	Ciazofamid	
38.	Ciflufenamid	
39.	Ciflumetofen	
40.	Ciflutrin (ciflutrin uključujući druge mješavine sastavnih izomera (suma izomera))	
41.	Cimoksanil	
42.	Cipermetrin (cipermetrin uključujući druge smjese sastavnih izomera (suma izomera))	
43.	Ciprokonazol	
44.	Ciprodinil	
45.	Ciromazin	Analizira se samo u i na zelenoj salati i rajčicama 2025.; u i na krumpiru, luku i mrkvi 2026., u i na patlidžanu, paprici, dinjama i kultivisanim gljivama 2027.
46.	Deltametrin (cis-deltametrin)	
47.	Dijazinon	
48.	Dihlorvos	
49.	Dihloran	
50.	Dikofol (suma p,p' i o,p' izomera)	
51.	Dietofenkarb	
52.	Difenokonazol	
53.	Diflubenzuron	

54.	Dimetoat (suma dimetoata i ometoata izražena kao dimetoat)	
55.	Dimetomorf (suma izomera)	
56.	Dinikonazol	
57.	Difenilamin	
58.	Ditianon	Analizira se samo u i na jabukama i breskvama 2025.; u i na kruškama i smeđoj riži 2026., u i na stolnom grožđu 2027.
59.	Ditiokarbamati (ditiokarbamat izražen kao CS ₂ , uključujući maneb, mankozeb, metiram, propineb, tiram i ziram)	Analizira se u i na svim navedenim proizvodima osim brokule, cvjetače, glavatog kupusa, maslinova ulja, vina i luka.
60.	Dodin	
61.	Emamektin benzoat B1a, izražen ko emamektin	
62.	Endosulfan	
63.	Epoksikonazol	
64.	Etefon	Analizira se samo u i na jabukama, breskvama, paradajzu i vinu 2025.; u i na narančama i kruškama 2026., u i na paprici, pšenici i stolnom grožđu 2027.
65.	Etion	
66.	Etirimol	
67.	Etofenproks	
68.	Etoksazol	
69.	Etilen oksid	Analizira se samo u i na ječmu i zobi 2025.; u i na grahu, raži i smeđoj riži 2026., u i na pšenici 2027.
70.	Famoksadon	
71.	Fenamidon	
72.	Fenamifos (suma fenamifosa i njegovih sulfoksida i sulfona izražena kao fenamifos)	
73.	Fenarimol	
74.	Fenazakin	
75.	Fenbukonazol	
76.	Fenbutatin oksid	Analizira se samo u i na jabukama, jagodama, breskvama, paradajzu i vinu 2025.; u i na narančama i kruškama 2026., u i na patlidžanu, grejpu, paprici i stolnom grožđu 2027.
77.	Fenheksamid	

78.	Fenitrothion	
79.	Fenoksikarb	
80.	Fenpropatrin	
81.	Fenpropidin (suma fen- propidina i njegovih soli, izražen kao fen- propidin)	
82.	Fenpropimorf	
83.	Fenpirazamin	
84.	Fenpiroksimat	
85.	Fention (fention i njegov oksigen analog, njihovi sulfoksidi i sulfoni izraženi kao osnovni)	
86.	Fenvalerat i Esfenvalerat (suma RR i SS izomera)	
87.	Fipronil (suma fipronila+sulfon metabolit (MB46136) izražen kao fipronil)	
88.	Flonikamid: suma flonikamida, TENA-e i TENG-a, izražen kao flonikamid	
89.	Fluazifop-P (suma svih sastavnih izomera fluazifopa te njegovih estera i konjugatora, izraženih kao fluazifop)	Analizira se samo u i na jagodama, glavatom kupusu, zelenoj salati, špinatu i paradajzu 2025.; u i na cvjetači, sušenom grahu, krumpiru i mrkvi 2026., u i na patlidžanu, brokuli, paprici i pšenici 2027.
90.	Flubendiamid	
91.	Fludioksonil	
92.	Flufenoksuron	
93.	Fluopikolid	
94.	Fluopiram	
95.	Flupiradifuron	
96.	Flukvinkonazol	
97.	Flusilazol	
98.	Flutriafol	
99.	Fluksapiroksad	
100.	Suma folpeta i ftalimida, izražen kao folpet	
101.	Formetanat: suma formetanata i njegovih soli izražen kao formetanat (hidrohlorid)	
102.	Fosetil-AI	
103.	Fostiazat	
104.	Glifosat	
105.	Amonijev glufosinat	

106.	Haloksifop (zbroj haloksifopa, njegovih estera, soli i konjugata izražen kao haloksifop (zbroj R-izomera i S-izomera u bilo kojem omjeru)	Analizira se samo u i na jagodama i glavatom kupusu 2025., u i na sušenom grahu 2026., u i na brokuli, grejpu, paprici i pšenici 2027.
107.	Heksakonazol	
108.	Heksitiazoks	
109.	Imazalil	
110.	Imidaklopid	
111.	Indoksakarb kao suma izomera S i R	
112.	Iprodion	
113.	Iprovalikarb	
114.	Izokarbofos	
115.	Izoprotiolan	Ta se tvar analizira samo u i na smeđoj riži 2026.
116.	Krezoksim-metil	
117.	Lambda-cihalotrin	
118.	Linuron	
119.	Lufenuron	
120.	Malation (suma malationa i malaoksona izražen kao malation)	
121.	Malein hidrazid	Analizira se samo u i na luku i krumpiru 2026.
122.	Mandipropamid	
123.	Mepanipirim	
124.	Mepikvat (suma mepikvata i njegovih soli izražen kao mepikvat hlorid)	Analizira se samo u i na ječmu i zobi 2025.; u i na kruškama, raži i smeđoj riži 2026.; u i na kultiviranim gljivama i pšenici 2027.
125.	Metaflumizon	
126.	Metalaksil i metalaksil-M (metalaksil uključujući druge smješe koje sadrže izomere uključujući metalaksil-M (suma izomera)	
127.	Metamidofos	
128.	Metidation	
129.	Metiokarb (kao merkaptodimetur)	
130.	Metomil	
131.	Metoksifenozyd	
132.	Metrafenon	
133.	Monokrotofos	
134.	Miklobutanil	

135.	Nikotin	Analizira se samo u i na jabukama, zelenoj salati i paradajzu 2025.; u i na crvenom luku i krumpiru 2026.; u i na stolnom grožđu 2027.
136.	Ometoat	
137.	Oksadiksil	
138.	Oksamil	
139.	Oksidemeton-metil (suma oksidemeton-metila i demeton-S-metilsulfona izražen kao oksidemeton-metil)	
140.	Paklobutrazol	
141.	Paration-metil (suma parathio-metila i paraokson-metil izražen kao parathion metil)	
142.	Penkonazol	
143.	Pencikuron	
144.	Pendimetalin	
145.	Permetrin (suma izomera)	
146.	Fosmet (suma fosmet i fosmet okson izraženi kao fosmet)	
147.	Pirimikarb	
148.	Pirimifos-metil	
149.	Prokloraz	
150.	Procimidon	
151.	Profenofos	
152.	Propamokarb (suma propamokarba i njegovih soli, izražen kao propamokarb)	Analizira se u i na jagodama, glavatom kupusu, špinatu, zelenoj salati, paradajz i ječmu 2025.; u i na mrkvi, cvjetači, luku i krumpiru 2026.; u i na stolnom grožđu, dinjama, patlidžanu, brokuli, paprici i pšenici 2027.
153.	Propargit	
154.	Propikonazol (suma izomera)	
155.	Propizamid	
156.	Prokinazid	
157.	Prosulfokarb	
158.	Protiokonazol: protiokonazol-destio (suma izomera)	Analizira se samo u i na glavatom kupusu, zelenoj salati, paradajz, zobi i ječmu 2025.; u i na mrkvi, luku, raži i smeđoj riži 2026.; u i na paprici i pšenici 2027.
159.	Pimetrozin	Analizira se samo u i na glavatom kupusu, zelenoj salati, jagodama, špinatu i paradajzu 2025. Ta se tvar ne analizira ni u/na kojem proizvodu 2026. U 2027. analizira se samo u i na patlidžanu, dinjama i paprici.
160.	Piraklostrobin	
161.	Piridaben	

162.	Piridalil	
163.	Pirimetamil	
164.	Piriprosifen	
165.	Kinoksifen	
166.	Spinosad	
167.	Spinetoram	
168.	Spirodiklofen	
169.	Spiromesifen	
170.	Spiroksamin	
171.	Spirotetramat i njegova 4 metabolita BYI08330-enol, BYI08330-ketohidroksi, BYI08330-monohidroksi i BYI08330enol-glukozid izraženi kao spirotetramat	
172.	Sulfoksafloer	
173.	Tau-flualinat	
174.	Tebukonazol	
175.	Tebufenozid	
176.	Tebufenpirad	
177.	Teflubenzuron	
178.	Teflutrin	
179.	Terbutilazin	
180.	Tetrakonazol	
181.	Tetradifon	
182.	Tiabendazol	
183.	Tiahlopid	
184.	Tiametoksam	
185.	Tiofanat-metil	
186.	Tolklofos-metil	
187.	Triadimefon	
188.	Triadimenol	
189.	Tiodikarb	
190.	Triazofos	
191.	Triciklazol	Analizira se samo u i na smeđoj riži 2026.
192.	Trifloksistrobin	
193.	Triflumizol	
194.	Triflumuron	
195.	Vinklozolin (suma vinklozolina i svi metaboliti koji sadrže 3,5-dihloranilin, izražen kao vinklozolin)	
196.	Zoksamid	

Tabela 3.**Kombinacije pesticida koje se trebaju pratiti u/na proizvodima životinjskog porijekla**

Redni broj	Aktivne materije	Napomena
1.	Aldrin i Dieldrin (aldrin i dieldrin kombinirani izraženi kao dieldrin)	
2.	Bifentrin	
3.	Hlordan (suma cis- i trans- hlordana)	
4.	Hlormekvat	Analizira se samo u i na kravljem mlijeku 2025.; u i na goveđoj jetri 2026.
5.	Hlorpirifos	
6.	Hlorpirifos-metil	
7.	Spojevi bakra	
8.	Cipermetrin (cipermetrin uključujući druge smjese sastavnih izomera (suma izomera)	
9.	DDT (suma p,p'-DDT, o,p'-DDT, p-p'-DDE i p,p'-TDE (DDD) izražen kao DDT)	
10.	Deltametrin (cis-deltametrin)	
11.	Dijazinon	
12.	Endosulfan	
13.	Famoksadon	
14.	Fenvalerat i Efenvalerat (suma RR i SS izomera)	
15.	Fipronil (suma fipronila+metabolite sulfona (MB46136) izražen kao fipronil)	
16.	Glifosat	
17.	Amonijev glufosinat	
18.	Heptahlor (suma heptahlora i heptahlor epokside izražena kao heptahlor)	
19.	Heksahlorobenzen	
20.	Heksahlorocikloheksan (HCH), alfa-izomer	
21.	Heksahlorocikloheksan (HCH), beta-izomer	
22.	Indoksakarb kao suma izomera S I R	Analizira se samo u kravljem mlijeku 2025. godine.
23.	Lindan (gama izomera heksahlorocikloheksana (HCH)	
24.	Mepikvat	Analizira se samo u i na kravljem mlijeku 2025.; u i na goveđoj jetri 2026.
25.	Metoksihlor	
26.	Paration	
27.	Pendimetalin	
28.	Permetrin (suma izomera)	
29.	Pirimifos-metil	

Operativnim planom će biti definirana: dinamika uzorkovanja, gradovi/općine u kojima će se vršiti uzorkovanje, broj uzoraka po mjestu uzorkovanja (grad/općina). Laboratorijske usluge analiza iz Višegodišnjeg programa će se realizirati na osnovu provedenog postupka javne nabavke u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama („Službeni glasnik BiH“, br. 39/14 i 59/22), i odabirom najpovoljnijeg ponuđača.

Kriteriji za odabir laboratorija će se zasnivati na ispunjavanju uvjeta iz tačke 8. ovog Višegodišnjeg programa, mogućnostima laboratorija za vršenje analize i cijene analiza po uzorku. Odabrane laboratorije trebaju utvrditi: granicu detekcije analita, kvantifikacijski rezultat analize analita koji će se dokumentirati originalnim nalazom laboratorije koja je vršila analizu, uz navođenje mjerne nesigurnosti analize te dostaviti izvještaj Agenciji u formi priloga br. 1 i 4 koje propisuje ovaj Višegodišnji program. Ukupan broj i vrsta proizvoda biljnog i životinjskog porijekla koji će laboratorije analizirati, kao i broj aktivnih materija i analiza tokom 2025. godine, sadržan je u tabeli 4.

Pesticide koje laboratorija može pouzdano kvantificirati (prema kriterijima utvrđenim u dokumentu broj SANTE/11312/2021 v2.), prilikom dostavljanja rezultata analize neophodno je dostaviti i mjernu nesigurnost za svaku aktivnu materiju.

Tabela 4.

Planirani broj uzoraka i vrsta hrane biljnog i životinjskog porijekla, kao i broj analiza i aktivnih materija za 2025. i 2026. godinu.

Redni broj	Vrste hrane biljnog i životinjskog porijekla	Okvirni broj uzoraka	Okvirni broj aktivnih materija	Okvirni broj analiza
1	2	3	4	5
1.	Jabuka	12	181	2172
2.	Kruške	12	181	2172
3.	Mandarina	12	178	2136
4.	Jagode	12	182	2184
5.	Breskve, uključujući nektarine i srodne hibride	12	180	2160
6.	Zelena salata	12	185	2220
7.	Glavati kupus	12	181	2172
8.	Paradajz	12	188	2256
9.	Špinat	12	181	2172
10.	Zob u zrnu	12	181	2172
11.	Ječam u zrnu	12	182	2184
12.	Vino (crveno ili bijelo) proizvedeno od grožđa	12	178	2136
13.	Kravlje mlijeko	12	29	348
14.	Svinjska mast	12	27	324
15.	Hrana za dojenčad i malu djecu, osim početne i prijelazne hrane za dojenčad i prerađene hrane za djecu na bazi žitarica	10	207	2070
Ukupno		178	2259	28.878

13. IZVJEŠTAVANJE

Laboratorije koje učestvuju u višegodišnjem programu obavezne su izvršiti analizu uzorka najkasnije pet dana od prijema uzorka, sačiniti i dostaviti Izvještaj o rezultatima laboratorijskih analiza u dva originalna primjerka od kojih se jedan dostavlja Agenciji a jedan postupajućem inspektor.

Izvještaj o rezultatima laboratorijskih analiza sadrži sljedeće:

- ✓ broj analitičkog izvještaja;
- ✓ broj uzorka iz zapisnika;
- ✓ datum i vrijeme kada je uzorak zaprimljen u laboratoriji;
- ✓ datum početka analize uzorka;
- ✓ datum završetka analize;
- ✓ vrsta proizvoda;
- ✓ aktivne tvari na koje se uzorak analizira;
- ✓ LOQ – granica određivanja za svaku aktivnu tvar;
- ✓ MRL za aktivne tvari koje su iznad LOQ (obavezno napisati važeći MRL);
- ✓ da li je analizirana cijela definicija ostatka (šta je točno analizirano);
- ✓ koje su aktivne tvari analizirane tzv. single metodom;
- ✓ podatke o laboratoriji koja je provela analizu (naziv i adresa);
- ✓ vrstu metode koja je korištena (naziv metode s naznakom da li je validirana ili akreditirana);
- ✓ podatke o odgovornim licima u laboratoriji koja je odobrila izvještaj;
- ✓ rezultat analize u mg/kg;
- ✓ iskazanu mjernu nesigurnost;
- ✓ da li je prekoračenje vrijednosti MR-a u okviru mjerne nesigurnosti.

Laboratorije su obavezne da, bez odlaganja, dostave Agenciji i postupajućem inspektor po jedan originalni primjerak Izvještaja o rezultatima laboratorijskih analiza kod uzoraka, koji ne odgovaraju odredbama važećih propisa u Bosni i Hercegovini.

Agencija, kao nosilac aktivnosti, na osnovu dobivenih laboratorijskih rezultata analiza, za uzorke koji ne odgovaraju odredbama važećih propisa u Bosni i Hercegovini, vrši procjenu rizika koju dostavlja nadležnim inspekcijama, sa prilogom laboratorijskih rezultata analiza i kopiju nadležnim organima poljoprivrede entiteta i Brčko distrikta.

Laboratorija će po završenom programu dostaviti jedan originalni primjerak izvještaja Agenciji o svim rezultatima analiza na prisustvo ostataka pesticida, a koji su bili u mogućnosti analizirati na obrascima za izvještavanje koji se nalaze u prilogima 1 i 4.

S obzirom da samo harmoniziran pristup prikupljanja relevantnih podataka pruža mogućnost njihovog uspoređivanja, Agencija koristi usklađeni model za izvještavanje o rezultatima monitoringa „Generic Reporting Format“. Radi se o originalnom modelu za izvještavanje na engleskom jeziku, koji je razvio Europski autoritet za sigurnost hrane (EFSA). Upotreba ovog modela ima za cilj korištenje harmonizirane terminologije prilikom opisa karakteristika uzorka ili rezultata laboratorijske analize. Upotreba ovog modela će omogućiti upoređivanje dobivenih rezultata monitoringa sa podacima monitoringa iz zemalja Evropske unije i zemalja regiona.

Izvještavanje javnosti u slučaju uzoraka koji ne odgovaraju odredbama važećih propisa u Bosni i Hercegovini odnosno u kojima je utvrđeno prisustvo pesticida iznad maksimalno propisane količine vrši se nakon završenog inspeksijskog postupka. Izvještavanje javnosti se vrši

koordinirano između Agencije i nadležnog organa koji je uzeo uzorak i izjave za medije se objavljuju nakon što su Agencija i nadležni organ iste usuglasili.

Agencija svake godine dostavlja Izvještaj o provedenom Programu ostataka pesticida u i na proizvodima biljnog i životinjskog porijekla Vijeću ministara Bosne i Hercegovine, te svim predstavnicima nadležnih organa koji su navedeni u tački 6. ovog Programa. Rezultati programa praćenja ostataka pesticida svake se godine objavljuje na zvaničnoj web stranici Agencije.

Kneza Višeslava bb, 88 000 Mostar, Bosna i Hercegovina
Кнеза Вишеслава бб, 88 000 Мостар, Босна и Херцеговина
☎ + 3 8 7 3 6 3 3 6 9 5 0, 📠 + 3 8 7 3 6 3 3 6 9 9 0
www.fsa.gov.ba, E-mail: agencija@fsa.gov.ba

PRILOG 1.

MONITORING NA OSTATKE PESTICIDA U I NA HRANI BILJNOG I ŽIVOTINJSKOG PORIJEKLA ZAPISNIK O UZORKOVANJU

Nadležni organ: _____

Šifra:

Datum uzorkovanja:

Vrijeme uzorkovanja:

Subjekt u poslovanju s hranom:

ID broj:

Adresa SPH
(ulica, br. i
sjedište)

Mjesto
uzorkovanja
(grad/opština)

Zemlja porijekla
proizvoda:

Proizvod kod:

Proizvod tekst:

Tretman proizvoda:

Marketinško ime proizvoda:

Proizvođač/uvoznik:

Sastojci:

Količina uzorka:

Datum proizvodnje:

Datum isteka roka:

Mjesto uzorkovanja:

Način proizvodnje

Veleprodaja

Maloprodaja

Potpis prisutnog lica
SPH:

Potpis nadležnog
inspektora:

Evidencijski obrazac sadrži podatke propisane standardnim opisom uzorka (SSD-Standard Sample Description) koji je izradila Evropska agencija za sigurnost hrane (EFSA).

PRILOG 2.

MONITORING NA OSTATKE PESTICIDA U I NA HRANI BILJNOG PORIJEKLA ZAPISNIK O PREDAJI UZORKA NA ANALIZU

Šifra: _____

Datum uzorkovanja:

Vrijeme uzorkovanja:

Datum predaje uzorka:

Vrijeme predaje uzorka:

Proizvod kod:

Proizvod tekst:

Sastojci:

Količina uzorka:

|

Napomena:

Potpis predstavnika laboratorije:

Potpis nadležnog inspektora:
